

1.2.5 תפקיד השלטון המקומי

דאָק: 31.05.2021

1. תנאי הסגרת כלליים - המדינה

kinder-jugendhilfe.info

1.2.5 תפקיד השלטון המקומי

ברפובליקה הפדרלית של גרמניה ישנן ערים ומועצות מקומיות (המכונות בחד "רשויות מקומיות") בדלים שונים: החל בעיריות קטנות הכוללות כמה אלפי תושבים, שברך כלל מאגדות במחוזות, וכלה ברשויות מקומיות גדולות מאוד עם כמה מיליוני תושבים (כמו קלן או מינכן). תחומי האחריות של הממשלה הפדרלית, המדינות והעיריות מוסדרים בחוק היסוד. בסעיף 28, פסקה 2 מוקנית לעיריות הזכות, "[...] להסדיר את כל העניינים המקומיים שבאחריותן במסגרת הגבולות הקבועים בחוק". זכות יסוד זו מכונה ערובה לשלטון עצמי ומהווה בסיס לשלטון העצמי המקומי. הזכות לשלטון עצמי מקומי היא חלק בלתי נפרד ממגילת האיחוד האירופי לשלטון עצמי מקומי של מועצת אירופה, שנכנסה לתוקף ב-1 בספטמבר 1988, הבאה לידי ביטוי באופן קונקרטי בחוקות של המדינות הפדרליות. הרשויות המקומיות פועלות על בסיס תקנות מוניציפליות (המכונות גם תקנות מוניציפיות).

במטרה להביא לידי ממוש את השלטון העצמי המקומי של העם, סעיף 28, פסקה 1 קובע כי: "בל מדינה, מחוז ומועצה מקומית [...] יבחר גוף מייצג שנבחר בבחירות כלליות, ישירות, חופשיות, שוות וחשאיות". הרשות המקומית דואגת לעניינים שבתחומי אחריותה. ביניהם משימות המושרשות או קשורות ישירות לרשות המקומית או שהרשות המקומית יכולה לטפל בהן באופן אוטונומי ועצמאי. ביצוע יעיל ומהימן של משימות בסיסיות הן חיוני לחייהם של התושבים ברשויות המקומיות.

התפקידים של הרשויות המקומיות מתחלקים לתפקידים הנבועים מעצם סמכותן ולתפקידים שהוטלו עליהן.

תחומי האחריות של הרשויות המקומיות לשעצמן כוללים עניינים מוניציפליים מרכזיים, המתחלקים לאחריות וולונטרית (1) ואחריות חובה של השלטון המקומי (2). הרשויות המקומיות חופשיות להחליט על צורה ואופן ביצוע ההתחייבויות הולונטריות, ובלבד שהן מתקיימות במסגרת הגבולות הקבועים בחוק. למדינה לא תהיה השפעה בעניין זה; אולם הצורך של הרשויות המקומיות במימון חיצוני הוא שברך כלל מכתוב את אופן מילוי התפקידים שבאחריותן. אחריות החובה של השלטון המקומי מעוגנת בחוקים פדרליים ובחוקי כל מדינה ומדינה. המועצות המקומיות רשאיות רק לבחור כיצד (ולא האם) הן ממלאות את התפקידים שבאחריותן. תחומי האחריות של שירותי הרווחה לילדים ונוער (ספר החוקים הסוציאלי השמיני) מהוות חלק מאחריות החובה של השלטון המקומי. מילוי התפקידים הללו מוטל על הרשויות המקומיות, אם כי אופן הביצוע נקבע על ידי המועצות המקומיות (ובאופן ספציפי על ידי הגופים המקומיים לשירותי רווחה לילדים ונוער).

תחומי האחריות המוטלים על הרשויות המקומיות כוללים תפקידים שהוטלו על ידי הממשלה הפדרלית והמדינות, והועברו אליהן במסגרת חוקים פדרליים או חוקי המדינות הפדרליות. התפקידים מתחלקים לאחת משתי קטגוריות: אחריות חובה מתוקף הוראה (3) ואחריות מוטלת בעניין ממלכתי (4). על פי רוב, למועצות המקומיות אין שיקול דעת בכדון. המדינה מחייבת את המועצות המקומיות לטפל על עצמן את האחריות ומפטרות כיצד יש למלא אותה. היא נותנת הוראות ובודקת את ביצוען במטרה לשמור על מילוי אחד אחר ההוראות בכל רחבי המדינה.

סעיף 28, פסקה 2 מבטיח אוטונומיה כלכלית למועצות המקומיות כדי לאפשר להן למלא את המשימות שהוטלו עליהן. העיריות זקוקות להכנסה כדי לממש את אחריותן. מקורות הכנסתן של המועצות המקומיות הם מיסים עירוניים, אגרות, תשלומים ומענקים הניתנים על ידי הממשל הפדרלי והמדינות (ראו שקופית 1.2.6).

לקריאה נוספת

Andersen, Uwe/Woyke, Wichard (eds.) (2013): Handwörterbuch des politischen Systems der Bundesrepublik Deutschland. Wiesbaden.